

KÖNYVTÁRI

1966.IV.

HIRADÓ

=====
K Ö N Y V T Á R I H I R A D Ó
Fejér megye közművelődési könyvtárosai
számára
/körlevélként/
=====

Reflektorfényben az ifjúság
olvastatása.

Közeledik a naptári év vége. Elyenkör - az évi jelentés összeállítása és vizsgálata során - érdemes elgondolkozni a számok egy-két jelenségen és abból további munkánkhoz következtetéseket levonni.

Az ifjúság /mind az általános iskolás koru, mind az iskolából kinőtt fiatalok/ olvastatása központi kérdés a könyvtáros munkájában. Az ifju olvasók rendszeres olvasóvá nevelése nemcsak a jövő felnőttjeinek emberi formálódását segíti elő, hanem a könyvtárak jövőbeli felnőtt olvasóinak gárdáját is kialakítja. Ezért ragadunk ki néhány adatot könyvtáraink életéből és egy-két gondolatot az adatokból leolvasható problémákról. Járásonként két-két községi könyvtár adatait vizsgálva megállapítottuk, hogy az 1964-ben általános iskolát végzett 122 beiratkozott olvasó közül 42 /33,0%/, az 1965-ben végzett 229 olvasóból pedig 75 /ugyancsak 33,0%/ maradt ki a következő években ezekből a könyvtárakból.

A megkérdezett községi könyvtárosok tapasztalata általában az, hogy az általános iskola befejezése után azok a végzett tanulók maradnak el, akik az iskolai tanulmányaik alatt csak a kötelező olvasmányokért keresték fel a könyvtárat, tehát ritkán látogatták, s az olvasás nem vált életszükségletükké. Ez a jelenség arra figyelmezteti a könyvtárosokat, hogy a gyermekolvasókkal való fokozottabb foglalkozás, az ismeretek iránt megnyilvánuló sokrétű érdeklődés felkeltése alapvetően fontos tevékenység, ha az iskolából kikerülő fiatalokat továbbra is olvasóként akarjuk megtartani. Több érdekes és fontos körülményre is ráirányítja a figyelmet a fenti kérdés - hacsak felszínes - vizsgálata is. A faluból az

általános iskolát végzettek egyrésze középiskolai vagy szakmai továbbtanulás céljából elkerül /kollégiumba, iparitanuló otthonba/, más része otthon marad és bekapcsolódik a helyi termelő munkába /Tsz., Fmsz., ÁG, stb./.

Fejér megyei sajátos körülmények következtében /ipari városok, bányavidék, Budapest közelsége stb./ az általános iskolából kikerültek jó része /a megvizsgált községekben mintegy 40%/ bejáró lesz. Ezek a fiatalok zömmel megszakítják kapcsolatukat a könyvtárral, mert a napi többlet utazás után fáradtak, olvasni nincs kedvük vagy erejük, és inkább csak TV-t néznek. Viszont ugyanilyen körülmények között azok a fiatalok, akiknek iskolai életük folyamán - mint a községi könyvtár rendszeres olvasói - az olvasás életszükségletüké vált, a nehézségek ellenére fenntartják kapcsolatukat a könyvekkel, a könyvtárral. Ezek a fiatalok, ha bejárók, rendszeresen kölcsönöznek a könyvtárból, ha pedig kollégisták, vagy más tanulmányokat folytatnak lakóterületüktől távol, a tavaszi, nyári és téli szünetekben újra felveszik az olvasói kapcsolatot községük könyvtárával, "hazatérnek". Ugyancsak több helyen tapasztalható, hogy az elmaradók egy része 1-2 év kihagyása után újra megjelenik a könyvtárban. Ezek a kiragadott és csak felvázolt jelenségek arra figyelmeztetik a könyvtárosokat, hogy az általános iskolás korú olvasókkal is alaposan, komolyan kell foglalkozniuk, azokat rendszeres, állandó olvasóvá nevelniük, ha eljövendő felnőtt olvasóik között akarják őket látni. Ezt igazolják azoknak a könyvtáraknak az adatai, ahol nemcsak "kiadják" a könyvet, hanem meg is szerettetik az olvasást, a tudást, a fiatalokkal. Ennek eredményeként pl. nincs elmaradás az általános iskolát befejező olvasók közül Szabadhidvégen, Csókakőn, Polgárdiban és még jó néhány olyan községben, ahol a könyvtáros kellő gondossággal, jó módszerekkel szerettette meg a könyvet, az olvasást már gyermekkorban olvasóival.

Használják fel tehát munkatársaink a Híradó zsebkönyv számaiban és jelen számban közölt jó munkamódszereket ifjú olvasóik rendszeres olvasóvá nevelésére, ismereteik széleskörű bővítésére, az irodalom megszerettetésére.

Dr. Kerekes András

KISLÁNGI GONDOK. . . KISLÁNGI TERVEK...

Az 1960-as népszámlálás előtt, amikor latolgattuk, hogy mennyi lehet Kisláng lakossága, legalább 4.000 főre számítottunk, azután jött a csalódás, mert csak 3.640 lett az eredmény. 1965. év végére lakossaink száma már 3.460-ra apadt. Közel 200-an ismét elköltöztek. Az elköltözések oka nálunk az, hogy a község az ipari településektől 30-35 km távolságra esik, s a bejárással járó fáradtság, kényelmetlenség helyett inkább a végleges helyváltoztatást választják. Főleg a fiatalok, mert ha a családok számát nézzük, az szinte egy évtized óta változatlan, de a családok alatt sajnos az itthon maradó öregeket érthetjük már csak, hisz évente a családok átlagában egy-két fiatal hagyja el községünket.

Általános iskolánkban 1965/66 iskolai évben 69 VIII. osztályos tanuló végzett. Közülük 32-en tanulnak tovább, mégpedig 14-en már most kollégiumba, intézetekbe kerültek, míg középiskolás vagy ipari tanulók 18-an pedig naponta járnak be a választott iskolába. Az ipari szakmát választott tanulók túlnyomó többsége olyan pályát választott, amelyik eleve azt jelzi már, hogy nem tér vissza a községbe. Ez igen komoly problémát jelent.

A bejáró tanulók nagyrészt igénybe veszik a községi könyvtárat, mert a továbbtanuláshoz szükséges kötelező és ajánlott irodalmat minden körülmények között igyekszem biztosítani számukra.

November 12-én külön megfigyeltem a 14-18 év közötti fiatalok napi kölcsönzését, és a következő képet kaptam:

1./ szül.év: 1951.

fogl.: Ybl Gimn.tan.
férfi

Görög drámák

Verne: Strogof Mihály

Artner: Ismerkedés a művészettel

Artner: A középkor művészete

Fábián: A marabuk földjén

Zsoldos: A Viking visszatér

2./ szül.év: 1948

fogl.: fodrász
férfi

Defoe: Singlaton kapitány

Keller: Falusi Romeo és Julia...

Mark Twain: A lóvátett város

Heltai: A lil-es

- 1 -
<p>3./ szül.év: 1951.
fogl.: tsz. bedolgozó
nő   Fuskin: A kapitány lánya
Delega-Mostowitz: Karrier
Gárdonyi: Kék pille
Kertész: Vilma doktorkisasszony</p>	<p>4./ szül.év: 1950.
fogl.: tsz. bedolgozó
nő   Nagy: Sólyom vére
Doleda-Mostowitz: Hanka asszony
naplója
Akszjonov: Kollégák</p>
<p>5./ szül.év: 1951.
fogl.: tsz. bedolgozó
nő</p> <p>Ókai: Az élet komédiásai</p>	<p>6./ szül.év: 1950
fogl.: tsz. bedolgozó</p> <p>Hunyady: A fekete lovag</p>
<p>7./ szül.év: 1951.
fogl.: József A. Gimn. tan.
férfi   Bendiök: Modern varázstudomány
Gausser-Sztókey: Az ember és a
csillagok</p>	<p>8./ szül.év: 1952.
fogl.: József A. Gimn. tan.
férfi   Cervantes: Az elmés nemes
Don Quijote 1-2.köt.</p>
<p>9./ szül.év: 1952.
fogl.: Ybl Gimn. tan.
férfi</p> <p>Mikszáth: Új Zrinyiász</p>	<p>10./ szül.év: 1952.
fogl.: ipari tanuló
férfi</p> <p>Arany: Válogatott művei 4.köt.</p>
<p>11./ szül.év: 1948.
fogl.: vill.szer. Béke tsz.
férfi   Kovai: Tűzkehely
Prus: A fáraó</p>	<p>12./ szül.év: 1951.
fogl.: Gimn.tan. Polgárdi
nő   Vörösmarty: Csongor és Tünde
Puskin: Elbeszélő költemények
Verne: Észak Dél ellen
Bárány: Kis ház a szigeten</p>

A felsorolt 12 olvasóból mindössze 5 fiatal maradt itthon ténylegesen, a többiek a továbbtanulás s egyben a községtől való előbb vagy utóbb bekövetkező végleges megválás meggyéjén állnak.

Talán az elvándorlás problémáin könnyít majd a fiatalok közösségi nevelését, szórakozását elősegítő klubhelyiség, melyet a Béke-tsz építettett, s mivel a könyvtár tőszomszédságában létesült, így örömmel vettem át annak is a vezetését, úgy érzem, nagyon jól össze tudom kapcsolni a könyvtári munkámmal.

És talán ebben is segítenek majd azok a kevesek, akik a továbbtanulás után hazajötték dolgozni a faluba, mint pl. az idén két agrármérnök. Ők már segítettek nékem abban, hogy átnézték a könyvtár mezőgazdasági állományát, megmondták, melyik könyvet kiknek és hogyan ajánljam, és természetesen én is segítem őket a munkájukhoz szükséges mezőgazdasági szakirodalom biztosításával. S most rájuk és a többi itthonmaradt szakemberre számítok az újonnan induló klub vezetésében talán együtt meg tudjuk állítani, vagy legalább is a magunk eszközeivel segíteni tudjuk a fiatalok itthon tartását.

Most a gyermekolvasókkal való foglalkozás 1966/67. évi tervét közlöm:

A kislángi könyvtárban ezidáig gyermekekkel tervszerűen nem foglalkoztunk. Kivétel volt addig egy uttörő őr, akik megadott időben látogatták a könyvtárat és ott végezték őrsi munkájukat és tőlük telhetően segédkeztek a könyvtárban. Ezt nagyon szívesen tették és foglalkoztam is velük. A könyvtár 1966. október 31-én a Könyvbarát Bizottsággal megtárgyalta az 1966/67. évi, valamint az öt-éves tervének számait. Ezen az ülésen előtérbe került az iskolákkal való foglalkozás. Elhatároztuk:

1./ Azok az osztályok meglátogatják még ez évben a könyvtárat, akik már könyvtártagok lehetnek /III.-VIII. osztály/. A látogató osztályokat az osztály főnöke, vagy az irodalom tanára vezeti. A látogatás alkalmával ismertetésre kerülnek:

- a./ A könyvtár szabályai
- b./ Milyen könyvet kölcsönözhet a könyvtárból
- c./ A kötelező és ajánlott irodalom
- d./ Ismeretterjesztő irodalom ajánlása /Buvár sorozat, stb./
- e./ Kézikönyv használatáról ismertetés
- f./ Minden látogatáskor megfelelő könyvkiállítást rendezek
- g./ Felmérésre kerül, kik nem tagjai a könyvtárnak, valamint az iskola könyvtárának.
- h./ Rendkívüli kölcsönzéssel végződik a látogatás.

A látogatások nem kölcsönzési időkben, könyvtári ismeretek megszerzése, olvasás megszerettetése /alsós tagozatosok/, olvasási igény felkeltése célzatával történnek.

2./ A községi kulturális tervben szerepel a vasárnapi gyermeknősor. A könyvtár magára vállalta a nősor rendezését. Ez minden vasárnap 9-10 óráig bonyolódik le. Az első három foglalkozás november hónapban, meghívott örsökkel történik. Ezt azért tartom így fontosnak, mert e három foglalkozáson kiválogatom azokat a gyermekeket, akik segítenek a decemberben már sorra kerülő alsótagozatos foglalkozásokon.

Az első foglalkozások novemberben:

- a./ A könyvtár meghív három egy osztálybeli örsöt. A meghívón tájékoztatom őket a foglalkozás tárgyáról.
- b./ Rövid beszámoló a könyvtárról.
- c./ Beszámolnak az örsükről.
- d./ Ki mit tud a csapat névadójáról.
- e./ Miért szeret könyvtárba járni és ki nem könyvtári tag?
- f./ Vetélkedő. Itt kézikönyveket is igénybe kell venni.
- g./ Végül kölcsönzés.

A következő foglalkozás már módosul, a közösen kidolgozott terv szerint.

A téli szünet alatt bővítjük a foglalkozások idejét. Hétköznapra is tervez a könyvtár foglalkozást. Addigra megszerezük a foglalkozás céljára a kulturotthon egyik kisebb helyiségét, ahol is megfelelőbben tudunk már foglalkozásokat tartani.

Dedemberi foglalkozások alsó és felső tagozatosoknak:

3./ December 4. Játékos, mesés, verses rajzos foglalkozás III-V. osztályosokig. Itt már segítenek az előbbi foglalkozásokon résztvett gyerekek.

Ezt gondosan előkészítem.

4./ December 11. V-VIII. osztályosokig. Szombathelyi témák kislángi változata.

- a./ Könyvmegőrzés
- b./ Vetélkedős játék
- c./ Kézikönyvek ismerete

5./ December 18. III-V. osztályosokkal

a./ Mi a hiba a mesében?

b./ Vidám kérdések. Grätzer: Sicc... 63 l. /Zálog adás/

c./ Zálogkiadás: versekkel, dalokkal stb.

6./ Téli szünet alatt egy hétköznapi foglalkozás. Vidám témájú ismeretterjesztés Buvár sorozatból. Csütörtökönként 13-15-ig. A következő heti témát meghatározzák a gyerekek.

7./ Január 8. VIII. osztályosoknak.

a./ Milyen könyvek /ismeretterjesztő művek is/ találhatóak a könyvtárban és hol?

b./ Katalógus használata. Keresés játékosan.

c./ Mit találunk a kézikönyvekben.

d./ Vidám illemtanból ismertetés.

8./ Január 15. III-V. osztályig.

a./ Afrikai mesék

b./ A meseszereplők lerajzolása.

c./ A mese megbeszélése.

d./ Vidám játékok a Grätzer: Sicc... c. könyvéből.

A könyvtár kettő hónapra elkészítette a gyermekfoglalkozások munkatervét. Időben nem, de témában bizonyára változik a foglalkozás, vagyis csiszolódik.

1966. év végéig a könyvtár elkészíti a gyermekfoglalkozások teljes tervét. Az ifjusági /14-26/ év közötti KISZ fiatalok foglalkozási tervét most készíti. Ezek a foglalkozások már az új Tsz-klub helyiségében lesznek.

Vadócz Pál

Foglalkozás a kicsinyekkel.

Mesedélután.

A kicsinyek /alsótagozat I-II-III. osztály/ körében különösen kedveltek a mesedélutánok. A Megyei Könyvtárban az előző évek folyamán különböző témák szerint válogattuk össze a meséket. Így rendeztünk már "Népek meséi" sorozatot, "Állatmese" sorozatot. Az idei népművelési évben a 6-8 éveseknek "Tréfás mesék" címmel tartunk mesedélután-sorozatot.

A mesedélutánok célja a szórakozás és kellemes időtöltés mellett, az ismeretek gyarapítása is. Új fogalmakkal ismertetjük meg a gyermekeket, vagy a már meglévő ismereteiket bővítjük, szókincsüket, fantáziájukat gyarapítjuk. Így szinte játszva, szórakozva tanulnak, akulnak a meséből.

Előkészület a mesedélutánra.

- a./ Anyaggyűjtés. ~~A mese kiválasztása.~~ A foglalkozás menetének, tematikájának összeállítása, illetve vázlatpontokba rögzítése./
- b./ Szemléltető eszközök gyűjtése. /Képek, diafilmek, stb. a téma lehetőségei szerint./
- c./ A gyermekek értesítése a mesedélután időpontjáról. /A megfelelő korcsoport meghívása a foglalkozásra. A gyermekkönyvtárban lévő "Hírünk" táblán meghirdetjük a mesedélutánt. Meghívót is készíthetünk./

Egy foglalkozás levezetése, tematikája.

I. Bevezetés.

A gyermekeket köszöntöm, a foglalkozást megnyitom.

A gyermekek hangulatát néhány kérdéssel a mesére irányítom.

Pl. Miért szeretitek a mesét?

Miért tanultok a meséből? /Jó és rossz küzdelme; jó győzelme./

Kapcsolás az előző mesedélutánhoz.

Ki emlékszik a régebben hallott mesékből, valamelyikre? Meséld el röviden!

Előkészítés.

Vidán mese - szomorú mese.

Miért szeretitek a vig mesét, tréfás mondásokat?

Mi a tréfa? Ki tudná megmondani? /A tréfa olyan mondás, vagy viselkedés, vagy tett, amelyet jókedvűből mond valaki, azért, hogy másokat is megnevettessen./

Most tréfás mesét mondok.

II. A mese bemutatása.

/Arany László: A kis gömböc c. meséjét mondom el./

III. A tanulság levonása.

Miért tetszett a mese?

Milyen volt a kis gömböc?

/Ne legyünk telhetetlenek, mint a kis gömböc./

IV. Új fogalmak ismertetése.

Pl. a./ Mi a gömböc? /A disznógyomor folytatása, amelyet hurkatöltelékkel töltenek meg./

b./ Ki volt Arany László? /Arany János fia, meséket írt, a magyar népköltésből verseket, meséket gyűjtött. Nagy érdemeket szerzett, a magyar népköltés feltárásában./

V. Befejező játék.

Nemcsak a tréfákat, tréfás meséket szeretjük, hanem a tréfás mondókákat, találós kérdéseket is.

Ki tud találós kérdést? /Néhány gyermek kérdez a többiektől - a gyerekek felelnek rá./

Ki tud tréfás mondókát?

Közösen mondunk. Pl. /Hátamon a zsákom.../

VI. Könyvajánlás.

A gyermekeknek ajánlok Arany László meséiből. /Néhányat oda is készítetek egy kis asztalra, s megmutatom azt a kötetet is, amelyből a mesét mondtam./

Könyvek. Arany László: Magyar népmesék

Fehérló fia

Babszem Jankó és más mesék

Panci-Manci

Diafilmvetítés

Nyakigláb, Csupaháj, Málészáj.

Varázsbögre.

A foglalkozás időtartama kb. 1 óra. Ez alatt a fent leírt módon könnyen levezethető a mesedélután. A gyermekek végig érdeklődnek, figyelnek, hiszen őket bevonva, vezetem a foglalkozás menetét.

dr. Farkas Józsefné

Gyermekkönyvtáros napok Szombathelyen.

Október 24-én, hétfőn érkeztünk meg, a szombathelyi pályaudvarra. Kiszálláskor, anélkül, hogy mindnyájan ismernénk egymást, sorra fedeztük fel a kollégákat, úgy látszik valami ismertetőjel van rajtuk: "Ez is könyvtáros." A kétkocsis villamos jóformán mi töltöttük meg, mellyel a végállomásig kellett menni.

Kedden 10 órakor Rácz Aranka előadása nyitotta meg az értekezletet. Századunk második felében a technika szélesítő magasságot ért el, - kezdte előadását - a tudomány kiszélesedett, új társadalmak születtek és vannak születőben. Ebben az új világban nagyon nehéz a ma emberének a tájékozódás. Nagy feladatokat ró minden felnőttre és gyermekre is. A felelősség és az ismeretek átadása az új nemzedéknek a mi feladatunk. Majd beszélt a gyermekkönyvtár helyéről, szerepéről művelődési rendszerünkben.

Milyen intézményekkel van kapcsolatban a gyermekkönyvtár, és milyen hatást gyakorol a sok propaganda eszköz: sajtó, rádió, televízió stb. a gyermekkönyvtárra.

Milyen intézményekkel kell kapcsolatot teremteni? Elsősorban az iskolával, és az uttörő mozgalommal, de fontos, hogy a szülőt is tájékoztassuk a gyermek olvasmányairól, és, hogy a szülő milyen könyvet tanácsoljon neki.

Jó és szükséges a Könyvtár kapcsolata a könyvkiadóval, a gyermek-sajtóval, a Rádió és Televízió gyermekműsorának szerkesztőségével. Sok segítséget, ötletet kaphatnánk, és viszont adhatnánk is. A gyakorlatban való kivitelezés már egy kicsit nehezebb, idő és ember hiányában, de meg kell próbálni a mielőbbi jó együttműködésért.

Ezután dr. Avar Pál előadása következett a gyerekek ismeretszerzéséről.

Többek közt hangsúlyozta, hogy a könyvtár bizonyos mértékben előnyösebb helyzetben van az iskolával szemben, amit a lehető legjobban kell kihasználni. Itt az ismeretek átadása kötetlenebb, élőbb.

A könyvtárosnak valamivel több ideje van a gyerekek megfigyelésére. Fel kell ismernie, hogy a gyermek kíváncsisága, kérése mögött milyen érzelmek vannak. Mihez van hajlama készsége és a legnagyobb foku segítséget megadni. Rá kell vezetni, hogy kíváncsian firtassa, kutassa az ismeretlent, mert hiszen minden gyerekben megvan a nagyfoku érdeklődés.

Délután 5 órakor volt a gyermekkönyvtárban egy csoportos foglalkozás bemutatója. Változatos, játékos volt, s joggal aratott nagy sikert. Célját elsősorban az ötletadásban láttam. Bemutatta, hogyan legyen hangulatosabb, játékosabb a gyermekfoglalkozás. Sok ötletet kaptunk, amiből új ötletek is születtek. Nagyon tetszett a gyerekeknek számokkal való szerepeltetése.

Minden gyermek ruhájára fel volt tűzve egy szám, majd a könyvtáros a számok különféle variálásával pl. így szólította a versenyzőket; " a hattal maradék nélkül osztható számjegyeket kérem." - Öt gyermek jött ki, - csodálkozik a könyvtáros /hisz előre kiszámította, hogy csak négy ilyen számnak kell lenni/ - Nézzük csak, valaki nem jól számolt. Az egyik kisfiúnak 4-es száma volt. - Hát, Lacikám, osztható a te számod hattal? - Nem, de szorozható - vágta ki magát a kisfiu. Erről a feltűzdejt számokról jutott eszembe, hogy a számok helyett más is állhat azon a papíron. Pl. írók, tudósok nevei, vagy idegen szavak, amit a kézikönyvekből kell kikeresni viselőjének.

Nagyon tetszett a "számháború"-nak nevezett játék. Lényege, hogy szám helyett egy-egy könyvcímet viselnek a kijelölt gyerekek a homlokukon. Az "ostromlók"-nak minél több adatot kell elmondaniuk a kijelölt könyvről, ahhoz, hogy a könyv megszemélyesítője "megadja magát". /Pl. Bogáncs. Tudniok kell a könyv íróját, szereplőit, a könyvtári polcon és katalógusban a helyét, stb./

Érdekes volt a látott vers-staféta játék is. 12-14-en játszották el. A gyerekek egyenként mindig előlről kezdve, sorokból állították össze a verset. Játékos verstanulás ez, ritmusérzékük, memóriájuk fejlődik vele, jól megválasztott vers esetében hangulatos, aktivitásra serkentő irodalmi játék.

A bemutató után másnap Varga Balázs előadása hangzott el a csoportos foglalkozások pedagógiai kérdéseiről. A foglalkozás mikéntjéről volt szó. Nem elég

a gyerekeket egy mesére, vagy diafilmetvetítésre meghívni, ez nagyon kevés. Nincs a világon olyan dolog, ami a könyvvel ne lenne kapcsolatos. A foglalkozások lényege: a könyvekben való elmélyedés. Eszközei különfélék. Mindig más-más formában valósul meg a cél. Ismeretterjesztő könyvek, kézikönyvek megelevenítése, versek eljátszása, éneklése stb. Fontos, hogy aktívan vegyenek részt az előadáson, az irányítás, megszervezés ne hasonlítson az iskolához, néha a könyvtáros is adja át szerepét, a gyerekeknek.

Rendezzünk "expedíciót" a könyvtárban, "hajózzunk az ismeretterjesztés óceánján" és más hasonló játékos módszerrel segítsünk elmélyíteni tudásukat. Ez csak egy pár gondolat Varga Balázs előadásából, amit oly lelkesen, átélve adott át nekünk.

A szombathelyi gyermekkönyvtáros tapasztalatcsere anyagából mindez csupán néhány gondolat, néhány mozzanat. Számomra azért a legérdekesebbek, mert közvetlen és a gyakorlatban jól felhasználható segítséget adnak munkánkhoz.

Vicze Józsefné

Kiskörzeti tapasztalatcserek.

A sárbogárdi járás legutóbbi kiskörzeti tapasztalatcserejét Alsószentivánban tartották. A tapasztalatcseren a vendéglátó könyvtáros munkatervi beszámolója után a résztvevő községi könyvtárosok a munkaterveket vitatták meg. Különösen a rendezvények szervezése körül bontakozott ki a beszélgetés. Ezek közül is elsősorban a tervezett író-olvasó találkozók képezték a vita tárgyát. A könyvtárosok hasznos tanácsokat adtak egymásnak a meghívandó írók személyét és a rendezvény lebonyolítását illetően.

A dunaujvárosi járás kiskörzeti tapasztalatcsereje Ercsiben volt. Sajnálatos, hogy a meghívottak közül csupán 3 községi könyvtáros tudott eleget tenni a meghívásnak. Így a tapasztalatcsere csupán az ercsi községi könyvtáros be-

számlójára szorítkozott.

A bicskei járás váli kiskörzeti tapasztalatcseréjének napirendjén a községi könyvtárosok munkatervei, eddig elért eredményei és az ifjusági munka szerepeltek. Az első napirendi pont keretében a járási könyvtár igazgatója részletesen elemezte a községi könyvtárak munkáját, eddig elért eredményeiket. Ezt követően élénk beszélgetés alakult ki a könyvtárosok között az értékelés során felvetett kiemelkedő eredmények és lemaradások okairól, a jövő feladatairól, és nem utolsósorban lehetőségeiről. A továbbiakban az ifjúsággal való foglalkozás, az ifjusági polcok megvalósítása, és az ifjusági rendezvények rendszeressé tétele körül bontakozott ki a vita. A jól megszervezett, tervszerűen lebonyolított tapasztalatcserén hét községi könyvtáros vett részt, s az ott elhangzott hasznos - és a gyakorlat által már igazolt - tapasztalatokat megvalósíthatják saját könyvtárukban.

E rövid híradások után jogosan vetődik fel a kérdés: Érdemes-e, illetve mikor érdemes ilyen kiskörzeti tapasztalatcsere rendezésére határozni el magunkat. A fentiekből következtethetjük, hogy érdemes. De csak akkor, ha biztosítani tudjuk a szervezés során a meghívottak részvételét, a tapasztalatcsere tervszerű lebonyolítását, továbbá, ha van olyan állandóan napirenden lévő vagy aktuális problémánk, amelynek megvitatása egy ilyen körben hasznos és szükséges.

Végül, de nem utolsósorban, nem árt, ha nemcsak a vendéglátó, hanem a résztvevő könyvtárosok is felkészülnek - az előre természetesen már jelzett - témából, hogy egyáltalán állást tudjanak foglalni a napirenden lévő kérdésekben. Hiszen azért jövünk össze, hogy egyéni és közös tapasztalatainkból ki- szűrjük azt, ami jó és amit minden könyvtárban eredménnyel lehet hasznosítani.

Cs. O.

Folyt. 15. old!

Fiókkönyvtár művelődési otthonban...

A székesfehérvári fiókkönyvtár hálózat három egysége művelődési otthonban működik. Eredményük számszerű és tartalmi vonatkozásában egyaránt szorosan összefügg a művelődési otthonban folyó egyéb népművelési munkával. Az együttműködés lehetőségeit, formáit a művelődési otthon és a könyvtár személyi, anyagi és helységproblémái nagymértékben befolyásolják. - Az elvi egyetértés, a kézség ma már nem hiányzik sem a könyvtáros, sem az igazgató részéről, de ennek gyakorlati megvalósítása, kivitelezése még nem mindig és nem mindenütt sikerül. Ami az egyik helyen már megszokott és természetes, másutt mégcsak próbálkozás, tétova esetleges formában jelentkezik. Ötlet hiányában, vagy az elkésett szervezés miatt jó lehetőségek maradnak kihasználatlanul. Ez a tapasztalat adta a gondolatot, hogy a tervek, célok összehangolása a feladatok megbeszélése a jövőben tágabb körben történjék - a művelődési otthon igazgatók és könyvtárosok közös értekezletén. Ez a részben tapasztalatcsere jellegű találkozás bizonyára helyes irányban befolyásolná a közös munkát.

Ezen a téren a Gárdonyi Géza művelődési otthon - és könyvtár szolgálhat példával. Sokrétű, változatos népművelési tevékenység folyik itt - nem véletlen, hogy itt van a legjobban működő fiókkönyvtár is.

A múlt naptári év harmadik negyedében mindössze 14 általános iskolás koru gyermekolvasója volt a könyvtárnak, pedig gyermekklubok már akkor is működtek a művelődési otthonban.

Vasárnap délelőtt, akkor, amikor a könyvtár zárva tartott, 80-100 gyermek játszott, tanult, szórakozott a művelődési otthonban. Csak éppen olvasni nem lehetett, nem volt rá lehetőség. Egyszerű dolog, csak észre kellett venni, hogy a meg lehetőségi nagy távolságból összesereglett gyerekek szívesen töltenék idejük egy részét a könyvtárban, hogy időt takaríthatnak meg

A székesfehérvári járás tiszteletdíjas községi könyvtárosai két körzetben /Velencén és Szabadbattyánban/ tájértekezleten vitatták meg a népművelés éves és ötéves irányelveit, a községi könyvtárak munkaterveit.

A tájértekezleten kiemelt problémaként foglalkoztak az ifjúsági és gyermekolvasók számának növelésével, foglalkozások módszereivel, tartalmi kérdésekkel. Az iskolai és könyvtári munka kapcsolatának módszerbeli kérdéseit, a "Népek Barátsága" mozgalom és az uttörő könyvgyűjtési akciójának könyvtári segítségét sok hasznos javaslattal támogatták. A KISZ-korú ifjúság olvastatásának kérdésében élénk vita alakult ki.

A tájértekezlet tapasztalatszerzés is volt, a házigazda szerepét betöltő két könyvtárban, és lehetőséget adott a munkatervekben előirányzott rendezvények összehangolására, a folyóirat olvasók létrehozásának megvitatására. A tájértekezletre meghívott 30 tiszteletdíjas könyvtáros közül 26 fő jelent meg.

M.S.

azzal, ha nem kell egy más napon külön eljönni könyvet kölcsönözni. A vasárnapi nyitvatartás bevezetése a gyermekolvasók számának ugrásszerű növekedését eredményezte - ma 162 gyermekolvasót számlál a könyvtár. Így lett teljes a gyerekek vasárnapi szórakozása. Egy délelőttre a művelődési otthon birtokosai lettek. A könyvtáros néni ezen a napon csak velük foglalkozik, leülhetnek az asztalokhoz megnézni az őket érdeklő ujságokat, ismerkedhetnek a kézikönyvekkel és a képzeletben - a földgömb segítségével - beutazhatják a világot.

Az Ifjúsági Klub tagjai KISZ-korosztályú fiatalok, rendszeresen szombat délután találkoznak. Foglalkozásaikról sohasem hiányoznak a könyvek és a folyóiratok. Ők ismerkednek meg először a könyvtár ujdonságaival. Az elmúlt népművelési évben megyei írókkal, művészekkel találkoztak itt a fiatalok. Ezekben az alkalmakon kiállítás mutatta be a vendégek munkáit, műveit. A beszélgetés, a nézetek kicserélése is könnyebbé és közvetlenebbé vált. Kézbevéve, lapozgatva a jól ismert, vagy kevésbé ismert alkotásokat. A "Szeretlek kedvesem" című zenés irodalmi összeállítás aratta az egyik legnagyobb sikert a klubtagok körében. Virággal diszitett kis asztalkán helyeztük el azokat a könyvtárunkban is megtalálható versesköteteket, /antológiákat/, folyóiratokat, melyekben az alkalomhoz illő költeményeket találtunk. A műsor a jól összeválogatott, szépen előadott versek kedvet ébresztettek a versolvasáshoz, és ennek gyakorlati megvalósításához adott ötletet, alkalmat, a bemutatott irodalom. A "hivatalos" műsor befejezése után a könyvek körül kialakul egy-egy kis csoport, akik a vita a beszélgetés hangulatában egymást értő, igaz barátokká, klubtársakká válnak. A könyveknek az igazi klubhangulatok kialakításában is szerepük van.

A felnőtt rendezvényekhez is igyekszünk irodalmat kapcsolni. Itt nehezebb dolog minden esetben egy kiállításra valót összegyűjteni. A Tsz-akadémia keretében sorrakerülő előadásokhoz 2-3 témát összekapcsolva rendezünk szakirodalom bemutatót. Egyre gyakoribb jelenség, hogy a fiókkönyvtár kis állományából nem tudjuk kielégíteni az egy-egy előadás nyomán támadt olvasói

igényeket. Ilyenkor segít a könyvtárközi kölcsönzés, feljegyezzük a kívánásokat és a következő előadásra igyekszünk megszerezni.

Meggyőződésünk, hogy ez a könyvtári propaganda az olvasók létszám emelésének is hatásos módszere. Az igények komolyan vevése egyre több értékes olvasót vonz a könyvtárba. Persze nem minden klubtagunk szervezett olvasó is egyben. Egy-egy kis kiállítás nyomán nem iratkoznak tömegesen könyvtárunkba, de az előadások a különböző műsorok hatása maradandóbb, mélyebb, ha könyvhöz kapcsolódik. A fáradságot megéri már az is, ha a hallgatók közül csak néhányan kölcsönzik ki, olvassák el az ajánlott irodalom egyikét.

Molnár Istvánné

IFJUSÁGI ELŐADÁSSOROZATOK POLGÁRDIBAN...

A programokat a Művelődési Otthon műsor-tervébe beillesztettük, megbeszéltem az igazgatónővel, az uttörőcsapat vezetőjével, az őrvezetőkkel és a klubtagokkal. Csak a Mesevilág sorozatot állítottam össze egyedül. Így változások is történtek az én eredeti terveimhez viszonyítva. Az "Irodalmi Pressó" sorozat csak világirodalmi lesz, és előlről indul, persze nem ismételnék. Havonta egyszer tartunk előadást.

Az "Ifju Könyvbarátok Köre" előadásai február hónapig az egész uttörő csapatnak szólnak, ekkor a legszorgalmasabbakat és a legérdeklődőbbeket ünnepélyesen felvesszük a klubba.

Figyelembe véve az igényeket remélem a programtervezetek megfelelőek lesznek.

A "Mesevilág" sorozatnak 20 állandó tagja van, az Ifju Könyvbarátok Körének maximálisan 40 tagja lesz.

Mellékelem az előadások tematikáját. A pontos dátumok remélhetőleg nem változnak, ahol napot nem jelöltem, azért történt, mert az uttörők még nem dolgozták ki pontos programjukat, és az én előadásaim attól függetlenek.

Márciustól az Ifjú Könyvbarátok Körének foglalkozásai hétfőn 17 órától lesznek, addig vasárnap dé.é. 10 órakor. Az Ifjusági Klub foglalkozásai mindig 19 órakor kezdődnek.

M e s e v i l á g /alsótagozatosoknak/

Állandó tagokkal, II, III, IV. osztályosok, 20 legjobb olvasója a könyvtárnak.

Október 23. GRIMM TESTVÉREK

Népköltészet /nópdalok ~ közös éneklés/
Két német mesegyűjtés Jakob és Wilhelm Grimm.
Csizmás Kandur felolvasása és levetítése.
Játékok, a mese rögtönzése.
Közös rajzolás /Csizmás Kandur vagy csizmájának lerajzolása./
Csipkerózsika levetítése.
Játék az udvaron.
A rendezvény helye Községi Könyvtár, idő: 10 óra.

November 20. ANDERSEN

Könyvkiállítás.
Vadhattyu és a Rut kis kacsá vetítése és elmesélése.
A mese megbeszélése.
Papírból közösen kivágott alakokkal a mesék lejátszása.
Séta a ligetbe, falevelek gyűjtése.
A rendezvény helye: Községi Könyvtár, idő: 10 óra.

December 11. ÉVSZAKOK

Versek ~ mesék.
Falevelek félragasztása rajzlapokra.
Dia-vetítés.
Rendezvény helye: könyvtár, idő: 10 óra.

December 25. KÜLÖNKIADÁS

Testvérek, barátnők meghívása.
Rajzok, kivágott figurák, falevelek, könyvek kiállítása.
Mese felolvasás.
Versmondás, rövid mese előadása a klubtagok részéről.
/keskeny/film vetítése.
Énekek, játszás.
A rendezvény helye: Művelődési, idő: 10 óra.

Január /nég a szünetben/

ÁLLATOK

Meghívott vendégekkel.

Minden klubtag egy-egy állatot mutat be vers vagy rövid szöveg segítségével.

Mozgó játék.

Filmvetítés.

Állatok utánzása - verseny. /A három legjobb jutalmazása./

Ifju Könyvbarátok Köre /Uttörők előadássorozata./

Október 19. Uttörő vezetők meghívása a Könyvtárba.

"Könyvgyűjtő akció" meghirdetése.

Csehszlovákia címmel képes album készítése örsönként.

November 13. "Népek barátsága"

Csehszlovákia népe, irodalma. Előadás, szemelvények.

Filmvetítés.

Albumok kiállítása, a legjobbak jutalmazása.

December 4. Mit tudunk meg Csehszlovákiáról?

Szellemi vetélkedő.

Élménybeszámoló.

Január 29. "Ságvári Endre" ismerkedés a csapat névadóval.

Örsönként előadás más - más hősről VII. oszt.

Énekek, zeneszámok.

Február. Előadások folytatása VIII. oszt.

Kiállítások.

A legjobbak felvétele az Ifju Könyvbarátok Körébe.

Igazolványok kiosztása.

Március-április. Ismerkedés a könyvtárral és a könyvekkel.

Katalógus használat.

Kézikönyvtári bemutató.

Versenyek - felhasználva a salgótarjáni megyei könyvtár csoportos foglalkozásainak tapasztalatait.

Májusban a Gyermekkönyvek Napján: Író-olvasó találkozó

Könyvkiállítás.

Bemutató az író műveiből.

Juniusban VIII. osztályosok ünnepélyes beiratása a felnőtt részlegbe. Ismerkedés a felnőttek irodalmával.

December 30-án, a "Szilveszteri Karnyálon" kézikönyvek divatbemutatója.
 lsd: Császár Antalné: Sippal, dobbal, nádihegedűvel.

Az IFJUSÁGI KLUB p r o g r a m t e r v e z e t e

Október 8-án: Kettőn haltak meg c. film közös megtekintése, vita.

Október 22-én: Szellemi vetélkedő
 Közös TV nézés.
 Ünnepi Könyvhetek.

November 7-én: Irodalmi előadás:
 "Ércnél maradandóbbnak"
 /görög és latin irodalom/
 Filmvetítés! Képzőművészeti kiállítás.

November 19-én: "Erzsébetek - Katalinok!"
 Névnapi köszöntés versben és prózában sok tánccal és zenével.

December 10-én: A középkor századai
 Dante, Boccaccio...
 A középkori dráma.

December 17-én: Tánczenei bemutató.
 Színes, vegyes műsor, tánc.

Cseres Tibor: Hideg napok c. regényéből készült filmről vita, időpontot
 a film Polgárdiba kerülése határozza meg. A vitát rendkívüli klubtaggyűlésen
 tartjuk Pásztóhy Donatos nagyvezetős tanár vezetésével.

Felföldy Magdolna

VÉRTESBOGLÁRI BESZÁMOLÓ...

Folyó év november 29-én a váli községi könyvtárban kiskörzeti tapasztalattal cserén vettem részt. Elemeztük az egyes községek könyvtárainak munkáját, az olvastatás százalékatól a kölcsönzésig.

Járási szinten kiemelkedő volt az ismeretterjesztő irodalom kölcsönzése községünkben, ami 26,8 %-ot jelent. Ezt úgy értem el, hogy elsősorban ismeretterjesztő előadásokat rendeztünk - KISZ oktatás keretén belül - mely után egyre nagyobb volt az érdeklődés az ismeretterjesztő irodalom után. Ezzel hozzájárult még az is, hogy a helyi általános iskolában működő különböző szakkörök is elősegítették az ismeretterjesztő irodalom olvasást, továbbá az egyes munkahelyeken működő "Szocialista brigádain" elnyeréséért létrejött mozgalom. A brigádtagok vállalták különböző könyvek olvasását, köztük főleg természet- és társadalomtudományi könyvek kölcsönzését.

Könyvtárunkban a gyermekek olvastatása is megoldódott. Vasárnap délelőttönként mesedélelőttöt rendezek részükre, a jól olvasó gyerekek olvasnak, majd ügyesebbjei el is játszik azt.

A jól szereplő gyerekeket cukorkával, csokival jutalmazom.

Mindezek az eredmények elérhetők mindenhol, szükséges a jó hozzáállás, jó szervezés, és a kellő propagálás.

Fehér Julia
községi könyvtáros
Vértésboglár

TÉLAPÓ-EST A FELSŐVÁROSON

Sokat foglalkoztatott az a gondolat, hogy hogyan lehetne az olvasóim kis táborát úgy összefogni, hogy szórakozva szórakoztassák egymást.

Jó alkalomként éppen a Téalapó ünnepe kínálta magát megünneplésére. A könyvtár fiatal tagjaival kulturműsort hoztunk össze. Mindenki az egyéniségének megfelelően szavalattal, zenével, tánccal, énekkel vált olvasóból műkedvelővé. Mivel az eredményes előkészületek meggyőztek arról, hogy vendégeket is fogadhatunk, a szülőkön kívül meghívtuk az Öregek Napköziotthonának tagjait is.

Az est - melyre könyvtártagok olvasójegy felmutatása után díjtalanul léphettek be - filmvetítéssel kezdődött, majd a jól sikerült kulturműsor után meglepetés következett. "Igazi" télapó osztotta szét az ifjabb korosztály és az öregek között kis ajándékait.

A Téalapó-est sikerült. A könyvtártagok érdeme, hiszen nekem csak annyi volt a feladatom, hogy észrevegyem egyéni képességeiket és ezeket egy csokorba kössem.

Vigh Julia
Felsővárosi fiókkönyvtáros

Csalai esték.

A település külső arculatán semmi nem mutatja, hogy pár évvel ezelőtt Székesfehérvárhoz tartozó peremkerületnek nyilvánították. A busz ugyanannyiért viszi-hozza az embereket, mint az idecsatolás előtt. A busz nem Csala miatt jár arra, egyébként is arra menne. A dombok közé fészkelte kis puszta ugyanolyan maradt, mint régen, amely lakóit ugyanugy nem képes foglalkoztatni, mint régen. Igaz, egy város tözsomszédtségében - s főleg pusztaán - soha nem is törekedtek autarkióra az emberek. A város ellátja őket mindennel: iparcikkokkal, élelemmel, s még a művelődési lehetőségekből is több cseppen a szomszédtség révén, mint esetleg egy isten háta mögötti kis településen.

De ugyan hogy élhetnek vele? - vetődik fel a jogos kérdés, amikor a puszta valamennyi épkézláb embere - az asszonyok többségét kivéve - bejár, illetve eljár dolgozni. Egy részük a csákvári ÁG dolgozója. Ehhez tartozik Csala és környéke. Tehát ez a pár kilométeres "munkahely" lényegében "helyben" van. Másik részük a kistfaludi, illetve a székesfehérvári Szabad Élet téesz tagja, egypáran pedig a lovasberényi erdőgazdaságban találtak munkaalkalmat. Ez érthető, hiszen sok középkorú és idősebb, képesítés nélküli emberről van szó, aki a városban is legfeljebb csak segédmunkás lehet. Talán a bejárók egyharmada - főleg a fiatalabbja és a középkorúak - dolgozik Székesfehérváron, zömmel a VTRGY-ben, mivel ez esik a legközelebb. De találunk köztük hentest és simamodorú vendéglátóipari tanulót is.

Az eddig megismert fiatalok között lényegesen több az ipari tanuló, mint a középiskolás. Nem mintha a gyerekek nem bírnák a - más pusztaik számára bizony sokszor túl magas - városi iskolák színvonalát, mert innen a felsőtagozatosok már a székesfehérvári Kossuth Általános Iskolába járnak naponta busszal. Arról van szó inkább, hogy fölösleges "fényűzésnek" tekintik a

gimnáziumot, amelynek elvégzése még semmire nem képesít. Inkább a "praktikusabb" oldalát nézik a dolgoknak és ez a szemlélet olvasásukban, illetve könyvkiválasztásukban is erősen megnyilvánul.

A művelődési lehetőséget egyelőre az iskola klubszobájában rendszeresített könyvkölcsönzés és a vele egybekötött játékfilmvetítés jelenti. /Nyilván TIT előadásokra is sor kerül a tél folyamán, hiszen népművelési ügyvezetője is van a településnek./

A Megyei Könyvtárnak ez a kezdeményezése mindössze fél éves multra tekint vissza. Előzőleg könyvkölcsönző működött itt, s nem is olyan régen - az egyébként meglehetősen tulterhelt és fiókkönyvtárossággal is felruházott - tanítónő az érdeklődés megszűnéséről panaszkodott. A tespedtség megszüntetése, az emberek "felrázása" tette elsősorban indokoltá a fenti megoldást. Hogy ez a cél sikerül-e, arról fél év alatt nem lehet megnyugtató beszámolót írni. Hiszen - mint az eddigiekben elmondtam - tulajdonrészt bejáró emberekről van szó. Ez a kétlaki réteg az, amely még országsszerte feltöretlen dió a népművelés számára. Hiszen az egészséges - s nagyrészt fizikai - munka után még ott a kert, esetleg a háztáji stb. De ha teszem fel ez sincs, vajon kedvvel és éberem, aktivan tudnak ők este még művelődni is? Nem is beszélve arról, hogy a mezőgazdasági munkák különösen így ősszel, tél elején az estébe nyulnak. Nem egyszer állítottak be a film kezdése előtt az asszonyok a kérés-sel, hogy várjuk már meg az embereiket is, mert még nem jöttek haza. Csak szét kell nézni, ha együtt vannak egy-egy vetítés alkalmával, hogy kikből toborzódnak az olvasók, illetve a filmnézők: gyerekekből és fiatalokból, kb 22 éves korig, háziasszonyokból és a 60 éven felüliekből.

Az valóban nagyon örvendetes, hogy a fiatalság minden egyes alkalommal szép számban képviselteti magát, de hiányzik a középkorúak osztálya, amely pontosan a fent említettek miatt marad távol a rendezvényekről.

Az olvasók 70%-a gyerek! A fiatalokon kívül a kimondottan felnőtt korosztályt a háziasszonyok képviselik. Ez az egyik nagy probléma, amely megoldásra vár. A másik, hogy az olvasó fiatalok is /14-26 éves korig/ a kezdet kezdetén

vannak az olvasásban. Mert nagyon helyes az, hogy K.J. 21 éves traktoros fáradhatatlanul olvassa a műszaki szakirodalmat / s itt utalhatnák a fentebb már említett praktikus szemléletre/, de az igazsághoz tartozik, hogy mellé csak valami "rémregényt" hajlandó elvinni. Vagy a 16 éves ipari tanuló N.Z. számára az irodalom Rejtő Jenővel kezdődik és vele végződik. Persze, ott tartunk ma már, hogy "kell a Rejtő is". /Ismertem esztétikailag magasan kvalifikált tanárembert, aki Rejtőn keresztül biztosította a lelki egyensúlyát. De felüdül tőle, s nem elsekélyesedik, mint N.Z. érdeklődése, ha sürgősen nem segítünk rajta./ Még egy kirivó példa, amelyet minden könyvtáros ismer, azzal a különbséggel, hogy általában öregekkel szokott előfordulni. S.J. 18 éves segédmunkás - az abnormitás legkisebb jele nélkül - nagy olvasmányélménye Vázsonyi: Fortélyos mester királysága c. mesekönyv volt. A baj felismeréséhez is idő kellett, mert maga is érezte és szégyellte fogyatékos érdeklődését és mélyen titkolta a könyvtáros előtt.

Ezzel szemben a gyerekek érdeklődése meglepő tájékozottságról tesz bizonyosságot. Sőt! Kezdetben náluk az ellenkező véglet mutatkozott. 10-13 éves gyerekek - főleg fiúk - előszeretettel válogatták, követelték a felnőtt szép-és szakirodalmat. A lebeszélésnél hathatósabbnak mutatkozott ez esetben a rájuk hagyás. Ők maguk "tértek meg" - itt-ott még egy kis kerülővel - az ifjúsági szép- és szakirodalomhoz. Noha a világért sem vallották volna be, az történt, hogy egyszerűen ráuntak a "nagyok" könyveire, mert sokkal többet nem értettek belőle, semhogy azt egy 10 éves gyerek tartósan el tudja viselni.

Tennivaló tehát van bőven. Talán már régen itt az ideje - vagy ezzel kellett volna kezdeni /?/ - hogy a "könyves-filmes" estéket fűszerezzük egy pár könyvismertetéssel, előadással stb. Mindenek előtt ezután is a személyes beszélgetésre kell a legjobban törekedni. Ez talán orvosolja a másik problémát is, a felnőtt korosztály - s főleg a középkorúak - távolmaradását ettől a ma még kissé szerény, de a jövőben kiterjedélyesedő művelődési lehetőségtől.

Csaba Orsolya

H I R E I N K

December 5-én meglátogatta könyvtárunkat az MSZMP IX. Kongresszusán résztvett vietnami pártküldöttség Le Duc Tho, a Vietnami Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság Titkára vezetésével. A küldöttség kíséretében volt Hoang Luong, a Vietnami Demokratikus Köztársaság budapesti nagykövete, Puja Frigyes, az MSZMP Központi Bizottsága Osztályvezetője, Pehr Imre hazánk vietnami nagykövete, Herczeg Károly a Megyei Pártbizottság első titkára, Gyenge Károly és Homoki József a Megyei Pártbizottság titkárai, és Kalmár Dezső, a Városi Pártbizottság első titkára. A vendégek megtekintették a Megyei Könyvtár felnőtt kölcsönző részlegét és tájékoztak megyénk könyvtárainak munkájáról. A küldöttség nevében Le Duc Tho elvtárs a következőket jegyezte be könyvtárunk vendégkönyvébe.: "A Vietnami Kommunista Párt küldöttsége szeretettel köszönti a könyvtár olvasóit és munkatársait és sok sikert kíván további munkájukhoz."

x x x x

Október 20-án tartotta 1966-67. évi első rendezvényét a Megyei Könyvtár Ifjú Könyvbarátainak Köre. A működésben immár negyedik esztendejébe lépett kör KISZ-korú tagjai első előadóként dr. Kralovánszky Alán muzeológust hallgatták meg, aki a fehérvári romkertben végzett újabb ásatásokról számolt be a feltárásról készült keskenyfilmet is bemutatva. November 14-én Vadász Géza tanár tartott előadást az őskor művészetéről, amelyen közel 100 főnyi ifjú könyvbarát színes diaposzitivekről ismerhette meg a Lascaux-i barlangfestményeket. December 8-án a fejérmegyi írók szerzői estjén Kalász Mártonnal, Takács Imrével és Sobor Antallal találkoztak ifjú könyvbarátaink. Az est sikeréhez hozzájárult a Vörösmarty Ifjusági Irodalmi Színpad szereplése is.

x x x x

A Könyvtári Esték ez évi őszi-téli első előadásán a székesfehérvári születésű Bencze László Kossuth-díjas festőművész volt a vendégünk, aki Barcsay Jenő: Forma és tér c. kézikönyvének problémáiról beszélgetett a nagyszámu résztvevőkkel.

A Megyei Könyvtár gyermekkönyvtárában ismét Könyvbarát Kör is működik. A "kicsinyok" játékos formában ismerkednek az írás és könyvtörténettel; - a "nagyok" az uttörő könyvbarát különpróbára készülnek. Eddig két-két alkalommal átlag 25-30-an vettek részt a foglalkozásokon.

x x x x

A Megyei Könyvtár munkatársai az őszi tapasztalatcsere látogatások során a következő helyeken jártak: Hegedüs Éva Békéscsabán, dr. Farkas Józsefné és Szabó Józsefné Miskolcon, Horváth Rózsa és Tokody Mária Kaposváron, Gévay Ágnes pedig Szombathelyen. A szerzett tapasztalatokról eddig két keddi délelőttön számoltak be a könyvtáros kollektívának. Könyvtárunkban Veszprém és Pest megyei könyvtárosok jártak ugyanebben az időben.

x x x x

A Megyei Könyvtárban a "Mai nyugati dráma" című kiállítás-sorozatban az "Angol és ír dráma" alkotóit és alkotásait mutattuk be, a sorozat következő kiállítása a "Francia dráma" lesz. Pártunk IX. kongresszusának tiszteletére rendezett kiállításunkon a magyar munkásmozgalom történetét dokumentáló műveket mutattuk be. Nagy sikere volt az "ajánlópolcon" a "Hideg napok" c. filmhez kapcsolódó kiállításnak. A kihelyezett könyveket néhány nap alatt kikölcsönözték, sőt mind a történeti dokumentum könyveket, mind pedig a témához kapcsolódó szépirodalmi művekre számos előjegyzés is akadt. A Muzeumi Hónap keretében az István király Múzeum előadásaihoz kiállításokat rendeztünk. Különösen sikeres volt a kiállított művek forgalmát tekintve a "Bartók, Kodály és a népzene" c. előadáshoz rendezett kiállítás.

x x x x

Csaknem megduplázódott a könyvtárközi kölcsönzések száma a Megyei Könyvtárban. Amíg 1965-ben 331 kötet volt, addig 1966. december 8-ig 517 kötetre emelkedett a könyvtárközi forgalom.

x x x x

A Megyei Könyvtár Szakszervezeti Bizottsága december 4-én vasárnap délután 4 órai kezdettel Téliapó ünnepséget rendezett. Könyvtáros és technikai dolgozók gyermekei és unokái hathetestől 15 éves korig szinte teljes létszámmal résztvettek az igen kedves és hangulatos délutánon, ahol mesefilm vetítéstől az apróságok által rögtönzött műsorig minden akadt és természetesen sok, sok ajándék is.

x x x x

December 17-én, szombaton tartjuk a legifjabb könyvtáros jövevény Tigyfi Péterke névadó ünnepségét a Megyei Könyvtárban. Az apró emberkének ezuton kívánunk sok, sok boldogságot.

x x x x

A felsővárosi fiókkönyvtár ifju olvasói nagysikerü télapó estet rendeztek olvasótársaik, barátaik részére. Az est értékét növeli, hogy műsorát a fiatal olvasók állították össze. A felsővárosi művelődési otthonban először rendeztek olyan műsoros estet, amelyen belépőjegyként elfogadták a könyvtári olvasójegyet is. Az est keretében jutalmazták meg a könyvtár legtevékenyebb aktiváit.

x x x x

A polgárdi községi könyvtárban tartották október 10-én tapasztalatcsere értekezletüket a bicskei, móri és székesfehérvári járás főhivatásu községi könyvtárosai. A soron következő könyvtári feladatok megbeszélése mellett sok szó esett az ifjúsággal való foglalkozás könyvtári tennivalóiról és könyvismereti előadás is elhangzott.

x x x x

Tovább folytatódik a mezőszentgyörgyi Eötvös Károly lakóház felújítása, miután a Községi Tanácsnak sikerült lakást biztosítani a még ottlakottaknak. Jelenleg egy Eötvös Károly szoba és egy olvasó klubszoba helyrehozására kerül sor. Az Eötvös Károly szobában a nagy író életére, irodalmi és politikai működésére vonatkozó dokumentumokat állítják majd ki.

x x x x

Módszertani megbeszélésre gyűltek össze a megye kiemelt községi könyvtárosai és a járások ifjusági felelősei a Megyei Könyvtárban. A megbeszélés tárgya az ifjussággal való foglalkozás volt. Az egyes községi könyvtárak beszámoltak az eddig végzett munkáról, a már működő könyvbarát klubok szervezési módszereiről, és megvitatták a községi könyvtárosok által beküldött ifjusági klub munkaterveket.

x x x x

A dunaujvárosi Városi Könyvtárban megalakult az Ifju Könyvbarátok Köre. Igen színes és változatos programot állítottak össze az idei téli estékre. Csak néhányat ezekből a programokból: december 12-én Kolczs Pál író tart előadást Utazás Detektiviába címen a krimi lélektanáról és helyéről az irodalomban, az estre meghívták a városi rendőrkapitányságról Várkonyi László nyomozó századost is. Következő programban a gondolkodó gépek társadalmába tesznek látogatást Csató István szakíró vezetésével, az előadás címe: Korunk tudománya a kibernetika. Sor kerül még a tervek szerint Bulgária tájait és művészetét bemutató, az írás és könyvtörténetével foglalkozó előadásra, külföldi élménybeszámolóra "könyvtáros költőkkel" való író-olvasó találkozóra. A sorozat utolsó előadása "Kilépő a világűrbe", melyre Nagy Ernő szakírót kérték fel, hogy beszélgesse a dunaujvárosi fiatalokkal, az űrkutatás jövőjéről.

x x x x

A Vörösmarty Megyei Könyvtár kiadványai "B" sorozat Tanulmányok első füzeté néhány nappal ezelőtt hagyta el a nyomdát, s abban Büky Béla "A Jankovich Miklós-féle katalógusgyűjtemény, mint ismeretlen, 1712 előtti régi magyar könyv és variánsadatok forrása" címmel, a könyvtárunk állományában található kézirat-köteget tárja fel.

x x x x

A Megyei Könyvtár új előadássorozatát indított "Zenei Esték a könyvtárban" címmel. A sorozat hat előadásban igyekszik végigvezetni a hallgatóságot a zene-történet nagy korszakain. Az estek hangsúlyos része maga a zenehallgatás, s

csak kiegészítő jellegű az egészen rövidre szabott ismertető szöveg; valamint a vonatkozó kornak irodalmáról és képzőművészeti anyagáról összeállított kiállítás. Célja, a zenei izlésfejlesztés, így elsősorban azok számára készítettük a programot, akik most ismerkednek a komoly zenével, de élményt jelent a rendszeres zenehallgatásuk is mivel a stereo berendezés segítségével a lemezek szinte az élő zene erejével hatnak. Az első rendezvényre november 24-én került sor, mely Vivaldi, Händel, J.S. Bach művészetével foglalkozott, a következőt január közepén tartjuk, témája Haydn és Mozart.

x x x x

Gazdag program volt az őszi megyei könyvhetek alatt a székesfehérvári járásban. A találkozót a megyei megnyitóval Lovasberényben kezdtük, ahol Baranyi Ferenc költő, Szentiványi Kálmán író és Egressy István előadóművész vett részt. Ezenkívül Abán /Berkesi András/, Iszkaszentgyörgyön /Csanádi János és Molnár Gábor, Csőszön /Molnár Gábor/ Fülén /Szász Imre/ Leshegyen /Sobor Antal és Bokros János/, Mezőszentgyörgyön /Csanády János és Timár Máté/, Pázmádon /Baranyi Ferenc/, Szabadbattyánban /Berkesi András/ és Pátkán /Karinthy Ferenc/ volt rendezvény. Az FMSZ-ekkel, könyvesbolttal és műv.otthonokkal történt jó együttműködés eredményeképpen a rendezvények átlagos látogatói létszáma 100 fő volt.

x x x x

A művelődési otthon jellegű intézmények továbbfejlesztésének irányelvei alapján már 1966-ban három különböző nagyságrendű klubkönyvtár került megnyitásra. A dunaujvárosi járásban Rácalmáson, ahol négy helyiségből álló objektum van, másfél személyes közös irányítású főhivatású vezetővel, a móri járásban Fehérvárcsurgón négy helyiségben egy félfüggetlenített közös irányítású vezetővel, a székesfehérvári járásban Pátkán kettő tiszteletdíjas vezetővel.

A felújítási, átalakítási munkákra intézményenként kb. 100-100 ezer forintot fordítottak. Mindhárom intézmény korszerű szabadpolcos könyvtári berendezést és klubfelszerelést kapott. A helyiségek tételválasztására műanyag redőnyfalakat alkalmaztunk.

A mintának szánt új típusú intézmények után 1967-ben a székesfehérvári járásban Sárkeresztesen 800 ezer forintos költséggel/az új tipusterv alapján/ klubkönyvtár épül. Pázmádon és Lovasberényben átalakításra kerül sor a klubkönyvtárak megújítására. A megyei Művelődésügyi Osztály és Megyei Könyvtár most dolgozza ki az elkövetkezendő években kialakítandó új intézménytípusok építési, átalakítási programját.

x x x x

Zámolyon a felújított községi könyvtárban korszerű szabadpolcos könyvtárat rendezett be a Megyei Könyvtár.

x x x x

1966. október 1. óta főhivatású vezetővel, egyszemélyű irányítással működik Soponyán a Művelődési Otthon és a községi könyvtár. Fejes Erzsébet műv. otthon igazgató végzi a könyvtári munkát is, amelynek eredményességéhez sok sikert kívánunk.

x x x x

Román népművelő és könyvtáros delegáció járt megyénkben december 19 és 20-án. A küldöttség tagjai több könyvtárat és művelődési otthont is meglátogattak.

x x x x

December 20-án megyei módszertani tanácskozást tartottunk Bicskén, ahol a járási könyvtárigazgatók és módszertani munkatársak az ifjúság olvastatásának problémáit beszélték meg.

x x x x

A megye minden könyvtárosának eredményekben gazdag új esztendőt kívánunk.

T A R T A L O M

Dr. Kerekes András: Reflektorfényben - az ifjuság olvastatása 1 old.

AZ ÉN MÓDSZEREM

Vadócz Pál: Kislángi gondok... Kislángi tervek. 3 "

Dr. Farkas Józsefné: Foglalkozás kicsinyekkel /Mesedélután/ 8 "

EZT LÁTTUK

Vicze Józsefné: Gyermekkönyvtáros napok, Szombathelyen 11 "

Kiskörzeti tapasztalatcserék /CS.O. - M.S./ 13 "

BESZÉLGESSÜNK... KÖNYVTÁRI HÉTKÖZNAPOK

Molnár Istvánné: Fiókkönyvtár Művelődési Otthonban. 16 "

Felföldy Magdolna: Ifjúsági előadássorozatok Polgárdiban 18 "

KÖNYVTÁRAINK LEVELEIBŐL

Fehér Julia: Vértesboglári beszámoló. 22 "

Vigh Julia: Télapó-est felsővárosban 23 "

R I P O R T

Csaba Orsolya: Csalai esték 24 "

H I R E I N K 27 "

KÖNYVTÁRI HIRADÓ

Fejér megye közművelődési könyvtárosai számára, /körlevélként/, Szerkeszti:
a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár módszertani csoportja, Székesfehérvár
Bartók Béla tér 1. Telefon: 26-84. Felelős kiadó: dr. Csongor Endréné.

Készült a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár
házi sokszorosítóján, 350 példányban;
A címlapterv Galántay György munkája.

1966. december